

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyleru a Clarksonu pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapid, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro stát South a North Dakotu.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněžní dětéž se pomocí expresních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Drafts), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujeme-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Děpisy z kruhů členůvata ochotně uveřejníme. Musí být slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškodit a podepsány plným jménem, ab jíž má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Pomstychtivost jest neklamnou známkou kazu duše i srdce.

Cheeme-li spravedlivě posuzovati lidi, musíme se vymysliti v jejich postavení.

Snad je tím vinen gravitační zákon, že všecko se dá snaže k zemi sraziti, nežli povznésti.

Házením kamení na cestu jiných, nikdo ještě neučinil tu svoji vlastní příjemnou a schůdnou.

Bartoš Bittner byl výborným satyrikem a jeho skon byl krvavou satyrkou na česko-americké poměry.

Při každé návštěvě hřbitova lidé by si měli uvědomiti, že v těch místech budou jednou uzavřeny všechny účty — i takové, které ani nemusily býti otvírány.

Každé hnutí, které nečiní lidi lepší, snášenlivější, shovívavější a k sobě laskavější, jest vlastně reakcí, i kdyby vedeno bylo s těmi nejpokrokovějšími hesly.

Pochybujeme, že někdy byla nějaká daň vymyšlena, aby proti ní neprotestovali ti, kdož jí platiti mají a navrhovaní daň z důhodou není žádnou výjimkou.

"Sytí nevěří hladovému," praví jedno ruské přísloví a ti, kdož sami existenci svého zápasu nepoznají, sotva ví, jakým těžkým, vyvolujícím bojem život jest.

Je to smutné, že balkánští spojenci, prozatím dva, Bulhaři a Rumunové, po skončení vítězné války vjeli si do vlasů, ale málokterá věc byla tak všeobecně předpovídána, jako právě tato.

Úplně to schvaluje, když noviny píou s největší možnou šetrností, stane-li se "něco" v těch "lepších rodinách", ale myslíme, že stejnou šetrností měli by osvědčiti i tehdy, když se jedná o lidi chudé.

V cisterně na jedné farmě v Kansasu objeven byl mošt, "hard cider", což vzbudilo pochopitelné překvapení, neboť známo jest, že pozehaná půda kanasská obsahuje olej, ale kdo by tam byl hledal takovou silně opojnou tekutinu!

Všichni potentáti na světě o překot ujišťují, že jsou pro mír, že mír jest tu věcí, po které srdce jejich nejvíce touží, a tu bychom rádi věděli, kdo u všech všudy jest za tím neustálým zbrojením a stavěním nových bitevních lodí.

Za více než dva miliony dolarů darů obdržel smoučenec, princezna Viktoria Louisa a prince Ernest a Cumberlandu, ale to ještě neoznačují, že jejich manželství bude šťastnější, nežli mnohých jiných mladých lidí, kteří mají do začátku dvě věta, milující srdce a čtyři ochotné, pracovitě ruce.

Amerika truchlí nad předčasnou smrtí Luthera McCartyho, v něm spatřována "bílá naděje", totiž někdo, od něhož se očekáva-

lo, že namlátí i Jaeku Johnsonovi, ale podle našeho mínění život u hlokopa, jichž do roka na sta zahyne v podzemních stólech a sáchtách, má pro společnost lidskou větší cenu, nežli půl tuetu takových řemeslných rváčů.

W. J. Calhoun, jenž byl vyslanecem v Číně, po svém návratu prohlásil, že nová republika čínská heroické pokusy, aby vykořenila pěstování a kouření opia a snad se jí to podaří, ale stává pří silná možnost, že opium vystrídá a nahradí americká whisky a p. Calhoun, po zkušenostech zde i v "říši středu", dosud nemohl si utvořiti úsudek, co jest vlastně horší — opium, nebo americká whisky.

V jeden den, min. sobotu, dva herci, Nat Goodwin a De Wolfe Hopper, se oženili, každý z nich již po páté, a nemýlme-li se, se všemi těmi předšlými ženami dala se rozvésti neb ony od nich. O volných rozvodních zákonech v Americe může panovati poctivá ryzost mínění, ale jsme jisti, že pp. Goodwin i Hopper pokládají je za znamenitou věc a ty jejich předšlé ženy, které v každém případě tučně výživné na nich vysoudily, snad také.

V pondělí zahájen byl v Marquette, Mich., proces, při němž pan Roosevelt, dřívější prezident, má dokazovati, že není to pravda, že "se opíjí a to dosti často a že všichni jeho důvěrní přátelé to ví", jak to o něm napsal jeden redaktor, který nyní jest žalován pro tiskovou urážku. Takový proces není celkem nic příjemného, avšak p. Roosevelt najde jistě útěchu v tom, že po několik dní opětně bude státi v závěrmu světle veřejnosti. Záruky v samém spěchu a chvatu tohoto amerického života a při těch nových událostech a často senzacích, které každý den přináší, bylo by se málem na pana Roosevelta zapomnělo.

Během stávky v uhelné oblasti Paint Creek v Západní Virginii mnoho se psalo o násilnickém jednání státních úřadů, hlavně gubernéra Hatfielda, jenž byl odsuzován jako tyran a despot. Minulý týden Victor Berger, bývalý kongresník, socialista, spolu s E. Debsem, socialistickým kandidátem za presidenta, navštívili výše zmíněné kraje, jež s několika dělnickými předáky, a p. Berger, po návratu do Charlestownu pravil: "Mám naprosto jiné mínění, nežli jsem měl, o gubernéru Západní Virginie a jeho stanovisku vůči dělnictvu," k čemu p. Debs řekl gubernérovi: "Vy byl jste postaven do falešného světla. Já řekl některé ostré věci o vás v tisku, ale nyní je opravím." Toto všecko jest novým dokladem, že nikdy není dobře ukvapené souditi, bez přesvědčení se, a Debsovi i Bergerovi slouží to ke etí, že neváhali k chybě se přiznati a dáti veřejně zadostičinění.

SPRAVEDLIVÁ DAŇ.

Po úslí několika desetiletí konečně zavedena bude ve Spojených Státech daň z všech nej-spravedlivější, daň z důhodů. Byla v platnosti během války občanské, kdy příjmy z obvyklých zdrojů nijak nepostačovaly ku hrazení nesmírných výloh, ale kapitál se postaral o její zrušení při první příležitosti. Ti, kdož bremeno daní nejsnadněji nésti mohli, sprostili se ho a uvrhli je na bedra těch nejslabších. Během války se Španělskem vynýšeny ty nejkrutější daně, jako zdroje příjmů, leply se kolky na všechny pracovní a majetkové listiny, jenom na "posvátné" důhody velkých boháčů zákon si netroufal. Za posvátné je prohlásil Nejvyšší soud Spojených Států a takovými zůstaly až do minulého roku, kdy americký lid, skrze své snudu, ožen vřnos Nejvyššího soudu zrušil a projevil to mínění, že není nic posvátného v nahromaděném mamonu a že vlastně zrovna tento mamon měl by nésti přiměřenou část břemena daní.

Jest tudíž povinností nynějšího kongresu uplatniti vůli lidu, ale převať činěn jest nátlak na kongres, hlavně na senát, aby ty nebony důhody sprostil daně, a kdyby to bylo po vůli kapitálu, tu o-

nen zákon byl by a zůstal mrtvou literou a mamon zůstal nadále "posvátným", za jaký jej prohlásil Nejvyšší soud Spojených Států. Ze by však kongres tomuto nátlaku povolil, není žádány obavy, neboť strana, která by takovým způsobem zradila lid — a byl to lid, který daň z důhodů nařídil — při nejbližší příležitosti zaplatila by těžkou pokutu. Budeme tedy míti daň z důhodů, tu nejspravedlivější ze všech daní, a tím skončen bude boj několika desítek let.

Ekonomové vzděky většínou shodovali se v tom, že tato daň měla by býti uložena, avšak politická agitace v tom směru započala teprve za první lhůty Clevelandovy, kterýžto prezident byl vzděky pro tento způsob získávání důhodů a bylo to za jeho druhé lhůty, kdy v kongresu tento boj skončen vítězně. Jak známo, nebylo to na dlouho, neboť Nejvyšší soud spolkový prohlásil zákon o daní z důhodů za neústavní. A tehdy podáno odvolání k tomu nejvyššímu tribunálu v zemi, k lidu samotnému a rozhodnutí Nejvyššího soudu zvráceno, ale vzalo to dvacet roků, nežli se to stalo. A vzalo to více než třikrát tak dlouho, nežli doplněna ústava v ten smysl, aby senátoři voleni byli přímo lidem.

Takovým neobčasným dokumentem jest ústava Spojených Států. Lid síce v Americe vládne, ale vzalo to někdy zpropadně dlouho, než tu svoji vládu uplatní.

PRÁVA DRUHÝCH.

V těchto dnech Národní sdružení amerických továrníků konalo sjezd svůj v Detroit, Mich., při jehož zakončení přijaty byly různé resoluce. Žádá se v nich zřízení federálního odboru továrníků; odsuzuje se zásada uzavřené dílny; žádá se postačitelu ochrana pro všechny americké průmysly; protestuje se proti omezení právomoci soudů ve vydávání návodů ve sporech mezi zaměstnavateli a dělníky; protestuje se proti "třídnímu zákonodárství jako ne-americkému a škodlivému obecnému dobru"; zaslubuje se loyálnost soudnictví; usiluje se o další a zdatnější zavedení zákonů o odsouzení dělnictva a schvaluje se neodkladně uplatnění všech důležitých a nutných dělnických zákonů.

Továrníci mají ovšem zrovna takové právo k přijetí resolucí, jako kterékoli jiné těleso a jest to pouze přirozeno, že své vlastní zájmy prvně na zřeteli mají, avšak jest to jejich povšechné stanovisko vůči organizovanému dělnictvu, které sotva snese nestranné kritiky. Továrníci jsou dobře organizováni, vřdyť ty jejich národní sjezdy jsou toho důkazem a jsou státní organizace továrníků a jsou organizace ve městech a konečně jednotlivá odvětví průmyslu jsou organizována. Továrníci cti tedy věří v organizaci, uznávají, že jest dobrou věcí pro ně, ale neradi vidí organizaci mezi dělnictvem.

Oni síce na oko bojují pouze o tak zvanou otevřenou dílnu, o zásadu, aby mohli zaměstnávat dělníky bez ohledu na to, jsou-li členy unie či nikoli, ale v praktice unie potírají, ani nechtějí jednati s dělnictvem jako s celkem, nýbrž jako s jednotlivci. Odstupujeme předsedovi Kirbymu věnovan byl dar \$10,000, poněvadž proti uním vedl ještě urputnější boj, nežli jeho předchůdce Parry a dokonce odporován byl bojkot Panamsko-Pacifické výstavy v San Francisku, poněvadž jest tam zaměstnáno výhradně uniové dělnictvo. Zkrátka, továrníci uznávají organizaci za dobrou a užitečnou pro sebe, ale potírají ji mezi dělnictvem, žádají pro sebe práva, která nejsou ochotni přiznati a dopřáti jiným. A to dle našeho mínění jest také "ne-americkým".

Rývaly žaky, kdy nebylo potřebou pro dělnické organizace, žaky našeho průmyslu, mistrů a malých dílen, kde zaměstnáno bylo pár lidí, kteří denně se stýkali a o všem se domluvíti mohli. Dnes však, kdy velké korporace zaměstnávají nejenom tisíce, ale desítky tisíců lidí, dělník jako jednotlivce, odkázaný sám na sebe, klád by na úroveň nevoláku. Práva továrníků měli by dopřáti dělnictvu tutž práva, které sami

pro sebe žádají, právo organizovati se.

MODERNÍ "EVANGELISTÉ".

V těchto dnech delegace z Omaha a Des Moines navštívily Rev. Billy Sunday-e, bývalého hráče míče a přítomně nejúspěšnějšího "evangelistu" v Americe (a finančního stanoviska) a prosily jej, aby zajel do těch dvou měst a pokusil se vyburcovati hříšníky. Nevíme mnoho o Des Moines, kterýmžto městem jsme pouze několikrát projeli na vlaku, ale nikdy nebyli bychom feklí, že Omaha jest takovým hříšným, zkaženým městem, a přece musil být takovým, když \$21,000 sebráno bylo pro Rev. Billy Sunday-e, aby do té Sodomy zajel a nějaký pořádek tam udělal. Než nechme mluvíti novinářskou zprávu ze South Bend, Ind., kam ty dvě delegace pro onoho "evangelistu" zajely:

"Billy Sunday, míčový evangelista, nepovede náboženskou kampaň v Des Moines ani v Omaze během přítomného roku. To se ukázalo dnes (20. května), když Sunday vyhnul se velikým delegacím z těch dvou měst a rozhodně odešel uvažovati o nabídkách z kteréhokoli z nich pokud poměry nebudou příznivější pro vedení kampaň. Dvě delegace, čítající osmáct mužů, usazeny byly na platformě za kazatelnu, kde Sunday se objevil, aby proslovil své odpolední kázání. Evangelista se však ani nepodíval na ty muže, a jakmile dokončil svoji řeč, hrábl po klobouku a spěchal k svému automobilu. Těsně za ním následovaly dvě delegace, Elmer Thomas z Omahy v čele.

"Cheeme, abyste přijel do Omahy," pravil, "a sebrali jsme záruku \$21,000 na krytí výloh. Přijďte!"

"Jsem všechny vaše kostely dohodnutý na tomto hnutí!" tážal se Sunday.

"Nikoli, dva nejsou s námi," odpovídal Thomas.

"Z toho nic nebude," zařval Sunday. "Dám proti sobě rozdelený nemže vyhrát!"

"Jděte domů, zorganizujte vaše lidi a pak budu uvažovati o vaší žádosti."

Tatáž odpověď byla míněna pro Des Moines. Ačkoli delegace konečně získaly konferenci s p. Sunday-em v jeho domě později odpoledne, výsledek byl neuspokojivý. Sunday pravil, že jest to nemožno určití nějaká data pro příští oživení ducha. Jeho asistenti, Rhodshaver a Aekley, feklí, že i kdyby ona dvě západní města učinila poměry příznivými, snad vzalo by to pět roků, než by Sunday mohl přijíti. South Bendští jej získali teprve po sedmáctém úslí.

Dopadlo to tedy velmi smutně, a co se s Omahou stane, těžko fei. Snad na místě tornád a kru-pobití máme k očekávání ohně a síru, neboť musil to býti velmi hříšné město, když mezi těmi etnostnými, jimž hříchy těch o-statních do očí bijí a spáti jim nedají, sebráno bylo \$21,000, aby Sunday přišel hříšníky obrátit. Snad má Billy větší taxu, než těch \$21,000 a zdali jest tomu tak, měl by býti učiněn na veřejnost takový appel, který by ošál srdcem i toho nejzatrzelejšího hříšníka — nebo proč nevzíti peníze z tornádového pomocného fondu a dáti je Billymu, snad přece jenom dal by si fei!

A mimochodem fečeno, hodně se změnile od těch dob, kdy vřověstově čili evangelisté šířili náboženství Kristovo. Ti chodili pěšky, tu a tam je poháně ukamovali, psy na ně stvali, kdežto ti moderní evangelisté mají automobily, assistenty, lidé za jedno "oživení ducha" epou jim tolik peněz, že mnohý dělník v poetivě práci nevydělá tolik ani za celý život a vezme to sedm roků, nežli jsou k dostání!

Je tedy v tom moderní "vřověstevní" peněz dosti, avšak zdali jest to ku prospěchu náboženství, jak nu Kristus rozuměl, o tom dovědme si míti své poučebnosti.

"DEMOKRACIE".

Minulou středu měl v Omaze zájmovou přednášku Rev. Frank Crane, dobře známý anglicko-čstejnému obecnostvu svůjní při-

spěvky v celé řadě časopisů. Mluvil na téma "Demokracie", čímž ovšem nebyla míněna politická strana nesoucí to jméno, nýbrž idea rovnosti mezi lidmi a v smyslu politickém lidovláda. Rev. Crane mohl by býti nazván obraborem, neboť nemá účty pro staré formy a tradice, někdy se bohům a bůžkům minulosti, okolo jeho upřeno jest v před, jeho duševní vidmo ozařují červánky budoucnosti, a nezataňují stíny věků, jež uplynuly.

"Vyslovte slovo demokracie a vyjádříte je nejlhubší výraz v feči," pravil Dr. Crane. "Promluvíte je srdcem dynatého stoleť. Demokracie jest člověk říkající všem zastaralým institucím, založeným vládám, etihodným tradicím, ustáleným právním majetku a imposantním autoritám, "Já mám větší cenu, než vy všechny. Jedna lidská bytost pře-vážá všechny vaše skladiště, železnice, zákony, akcie a dluhopisy."

Toto jest věk vynálezů. Vymýšleli jsme bezpečnostní sírky, psací stroj, elevátor, gumový podpatek, fontánové pero, patentní umývací nádoby, fonograf, elektrický telegraf a mnoho jiných věcí; avšak největším objevem posledních sto roků jest objev lidu. Četí vám znázorniti jaksi v ptáčí perspektivě procesy demokracie a k tomu efi použiju sedmi dívdů, jak následuje: Demokracie vládne, obohodu, vzdělání, umění, žen, dětí a náboženství.

Demokracie pod souťží jest nemožná. Je to úplné vinou našeho strannického systému vlády, jež americká města jsou těmi nejhůře spravovanými na světě, jež nás celni tarif stal se nástrojem soukrasné lakoty. Na místě, aby přáli demokracii, američtí státníci od počátku se jí báli. Sotva že naše vláda byla založena, již její vládní žněli se ohražovati proti lidu.

Začínáme vycitovati nyní, že senát Spojených Států jest asi tak užitečným jako červíkovitý výčnemník v člověku. Byl založen na hlešení Jane Addamsové rekrutováno z dívek pod 18 rokem věku. Totž zlo vylučnosti otravuje život celého lidu. Naše smýšlení o hudbě jest vyjádřeno velkou operou v New Yorku neb v Chicagu, kde několika umělců se platí nesmírné ceny a sedmá se prodávají po \$6 kus. Totž platí o divadle. Svězil s americkým lidem jest, že nevstihli, že umění jest prostředkem civilisace. Dosud považováno jest za zábavu pro zahálčivou třídu a řadeno vedle hry míče.

Místopresident Spojených Států byl oněhy vystavován posměchu, poněvadž se zmínil o nespravedlnosti dědictví. Jedinou jeho chybu bylo, že nešel dosti daleko. Společnost nebude nikdy skutečně demokratickou, pokud každé dítě nebude mítí stejnou příležitost. Každé dítě má právo býti vycvičeno pro život a býti zdravým od práce až dospěje a jest náležitě vypraveno společností ku konání nějaké užitečné práce. Před Bohem a naprostou spravedlností nemže to býti správné, aby jedna dítě bylo narozeno ku kontrole \$100,000,000 a druhé odsouzeno bylo do života bídou.

Vzhledem k ženám demokracie znamená, že žena bude míti právo k svému vlastnímu životu, k své vlastní myšlence, k svému vlastním aspiracím a k svému vlastnímu tělu. Každá theorie manželství neb společenských zvyků, který to odprá, musí padnouti. Jest to s velkým uspokojením, že jsme svědky v této zemi rychlého vzestupu a uznání ženských práv, ale za to s nelibostí čteme o šileném a zločiněm sufražetském hnutí v Anglii, jež chápaním se násilí překážá pokroku věci.

Přednáška svojí skončil Dr. Crane těmito slovy:

"My dále můžeme vřelchovati náš stát, tvořiti můžeme bohatství s menším přívětáním a rozdílí výsledky spravdivější, my můžeme zlepšiti podstaty pracujících lidí, ovdobditi ženu, dáti dětem lepší věcvik, uvéstí pod kontrolu velká bohatství a kombinace těchto, starati se lépe o naše nešťastné a vykonati mnoho k zamezení zločinu a chudoby."

Se všemi náhledy Dra. Crane-a netřeba ovšem souhlasiti, ale již v mnohých z nich jest zdravé jádro a všechny skytají dosti látky ku přemýšlení.